

2016 წელს სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში გატარებული ღონისძიებები

სურსათის უვნებლობა

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის მიზანია ადამიანის სიცოცხლის, ჯანმრთელობისა და მომხმარებელთა ინტერესების დაცვა, რაც რისკის საფუძველზე შემდეგი მექანიზმებით ხორციელდება: ინსპექტირება, ზედამხედველობა, მონიტორინგი, ნიმუშის აღება, დოკუმენტური შემოწმება.

სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის მიზნით, სააგენტო ინსპექტირებას ახორციელებს გეგმურად და არაგეგმურად.

გეგმური ინსპექტირება არის სახელმწიფო კონტროლის ერთ-ერთი მექანიზმი, რომლის დროსაც ბიზნესოპერატორებთან მოწმდება კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობა სურსათის წარმოების, გადამამუშავების, დისტრიბუციისა და პირველადი წარმოების ეტაპზე. გეგმური ინსპექტირება ხორციელდება რისკზე დაფუძნებული სახელმწიფო კონტროლის წლიური პროგრამის შესაბამისად.

2016 წელს გეგმურად ინსპექტირებულია:

- ✓ 160 სასაკლაო
- ✓ ხორცისა და ხორცპროდუქტების წარმოება/რეალიზაციის 280 ობიექტი
- ✓ რძისა და რძის პროდუქტების 140 საწარმო
- ✓ 774 საზოგადოებრივი კვების ობიექტი და 51 საშაურმე
- ✓ 929 საბავშვო ბაგა-ბაღის კვების ბლოკი და 297 სკოლის ბუფეტი
- ✓ პურისა და პურფუნთუშეულის 153 საწარმო, 254 საცხობი და 88 საკონდიტრო
- ✓ 1680 მარკეტი.

გარდა ამისა, თევზის და თევზპროდუქტების, ნაყინის, ნახევარფაბრიკატების, მზა კერძების, საკონსერვო, მცენარეული ცხიმის, ფქვილოვანი სასურსათო პროდუქციის, კვერცხის, თაფლის, წყლის სასაქონლო პროდუქციის, უალკოჰოლო და ალკოჰოლიანი სასმელების, ჩაისა და ყავის, თხილის, დაფნის საწარმოები.

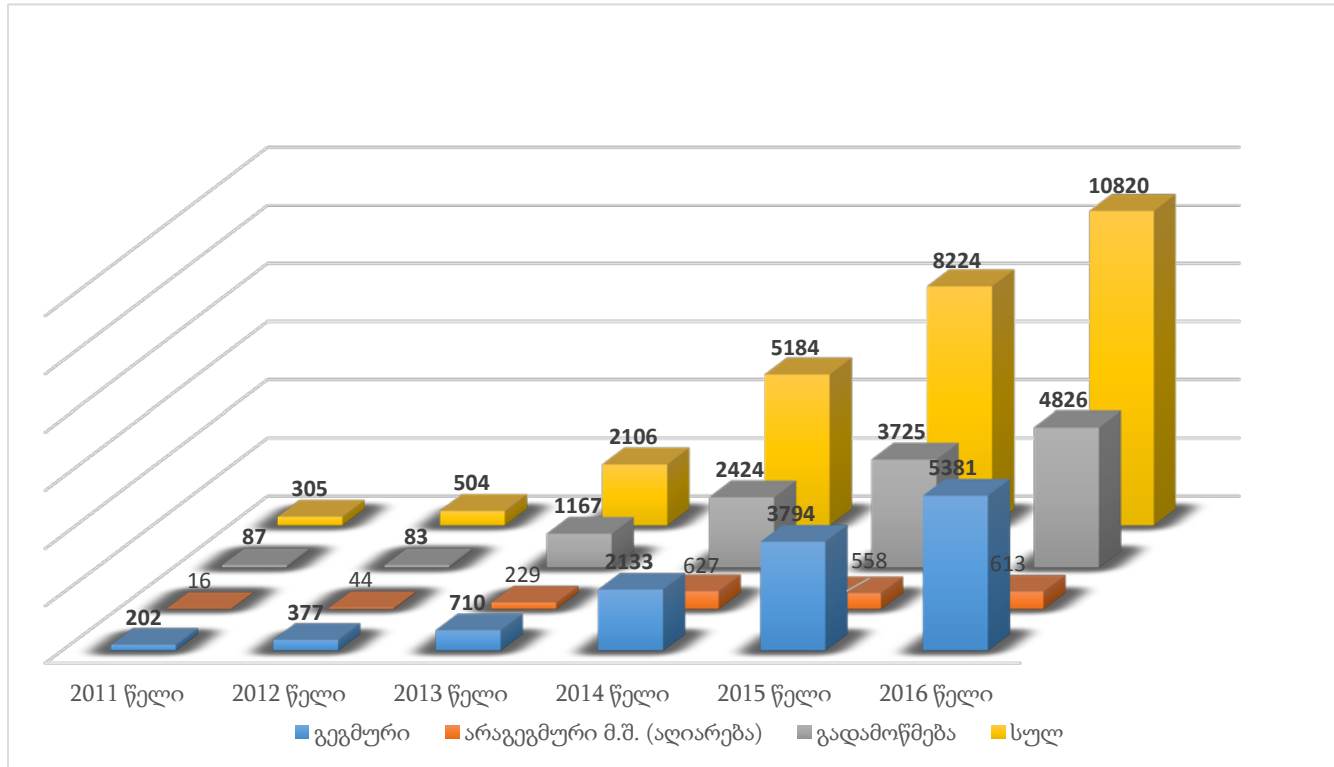
- ✓ სულ ჩატარდა **5 381** გეგმური ინსპექტირება.
არაგეგმური ინსპექტირება არის წინასწარი დაგეგმვის გარეშე ჩატარებული სახელმწიფო კონტროლი, რომელიც ხორციელდება სახელმწიფო კონტროლის შედეგების, მათ შორის, სააგენტოს მიერ აღებული ნიმუშის ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე. არაგეგმური

ინსპექტირების საფუძველი შესაძლოა გახდეს მოსახლეობის ან სხვადასხვა უწყების შეტყობინება და ა.შ.

2016 წელს არაგეგმური ინსპექტირება ჩატარდა 613 ბიზნესოპერატორთან, მათ შორის, აღიარების მინიჭების მიზნით, 265 ბიზნესოპერატორთან; გადამოწმდა 4 826.

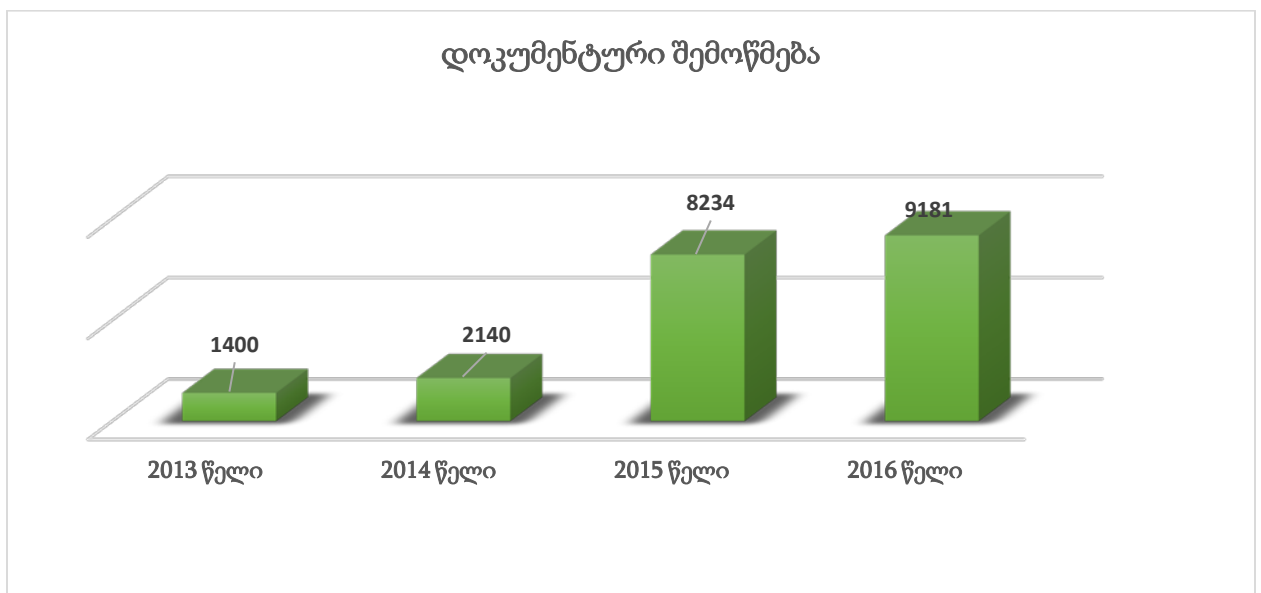
2016 წელს სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ სულ განახორციელა 10 820 ინსპექტირება.

2011-2016 წლების ინსპექტირებების სტატისტიკა

დოკუმენტური შემოწმება არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის დროსაც დამოუკიდებლად ან სახელმწიფო კონტროლის სხვა მექანიზმებთან ერთად ხორციელდება სურსათის/ცხოველის საკვების ბიზნესოპერატორის საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტების, მათ შორის, ჩანაწერებისა და სურსათის/ცხოველის საკვების ეტიკეტირების შემოწმება.

დოკუმენტური შემოწმების სტატისტიკა

მიუხედავად იმისა, რომ 2016 წელს განხორციელდა მეტი დოკუმენტური შემოწმება ვიდრე 2015 წელს, შეუსაბამობების პროცენტული მაჩვენებელი შემცირებულია 6,5%-ით.

ნიმუშის აღება

2016 წელს, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფლებამოსილმა პირებმა სათანადო წესით აიღეს და ლაბორატორიაში ჩააბარეს სურსათის (მათ შორის, სასმელი წყლის) 3244 ნიმუში/სინჯი.

2016 წელი

2016 წელს ტყვიის შემცველობაზე გამოკვლეულ იქნა სურსათის სულ 637 ნიმუში/სინჯი, დარღვევა გამოვლინდა 48 ნიმუში/სინჯში, კერძოდ:

- ✓ სასმელი წყლის (მ.შ ჩამოსხმული) 129 ნიმუში/სინჯი. დარღვევა გამოვლინდა 1 სინჯში, კერძოდ, ჭიათურის რაიონის სოფელ ხალიფაურში.
- ✓ არაცხოველური წარმოშობის სურსათის 177 ნიმუში. დარღვევა არ გამოვლენილა;
- ✓ ალკოჰოლური სასმელების 62 ნიმუში - დარღვევა არ გამოვლენილა;
- ✓ ცხოველური წარმოშობის სურსათის 257 ნიმუში. დარღვევა გამოვლინდა 47 ნიმუშში, კერძოდ: საქონლის ხორცი - დარღვევა 43 შემთხვევაში; ფრინველის ხორცი 4 ნიმუში - დარღვევა 1 ნიმუშში; ღორის ხორცი - დარღვევა 1 ნიმუშში; რძე - დარღვევა 2 შემთხვევაში.
- ✓ თაფლის 12 ნიმუში (თაფლის ნიმუშები გამოკვლეული იქნა ლატვიის სურსათის უვნებლობის, ცხოველთა ჯანმრთელობისა და გარემოს ინსტიტუტი „ბიორ“-ში);

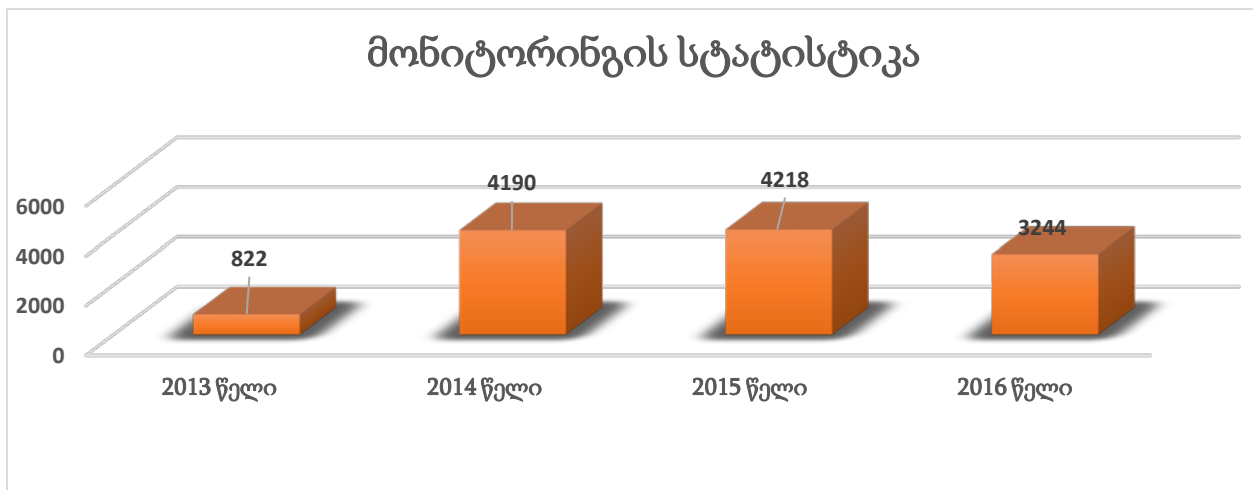
2016 წლის პირველი ივლისიდან ძალაში შევიდა საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 9 ნოემბრის #567 დადგენილებით დამტკიცებული „სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის) მაქსიმალურად დასაშვები ზღვრის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი“, რომლის შესაბამისად, მსხვილფეხა საქონლის , ცხვრის , ღორის და ფრინველის ხორცში ტყვიის მაქსიმალური სიდიდე არ უნდა აღემატებოდეს 0,1 მგ/კგ. ხოლო, ნედლ რძეში - 0,02 მგ/კგ.

2016 წლამდე საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2001 წლის 16 აგვისტოს #301/ნ ბრძანებით დამტკიცებული „ჰიგიენური მოთხოვნები სასურსათო ნედლეულისა და საკვები პროდუქტების ხარისხისა და უსაფრთხოებისადმი“ სანიტარიული წესებისა და ნორმების სანწიდან 2.3.2.000-00 შესაბამისად, ხორცში ტყვიის ზღვრული დონედ განსაზღვრული იყო 0,5 მგ/კგ, ხოლო რძეში - 0,1 მგ/კგ.

	ძველი ნორმატივი (მგ/კგ)	ახალი ნორმატივი (მგ/კგ)
მსხვილფეხა საქონლის , ცხვრის , ღორის და ფრინველის ხორცი	0,5	0,1
ნედლ რძე	0,1	0,02

მონიტორინგი

მონიტორინგი არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის ფარგლებში ხორციელდება წინასწარ დაგეგმილი დაკვირვებები და გაზომვები სურსათის/ცხოველის საკვების შესაბამისობის შესაფასებლად საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან. მონიტორინგის ფარგლებში ხდება სარეალიზაციო ობიექტებიდან სურსათის ნიმუშების აღება და აკრედიტებულ ლაბორატორიაში გამოკვლევა.

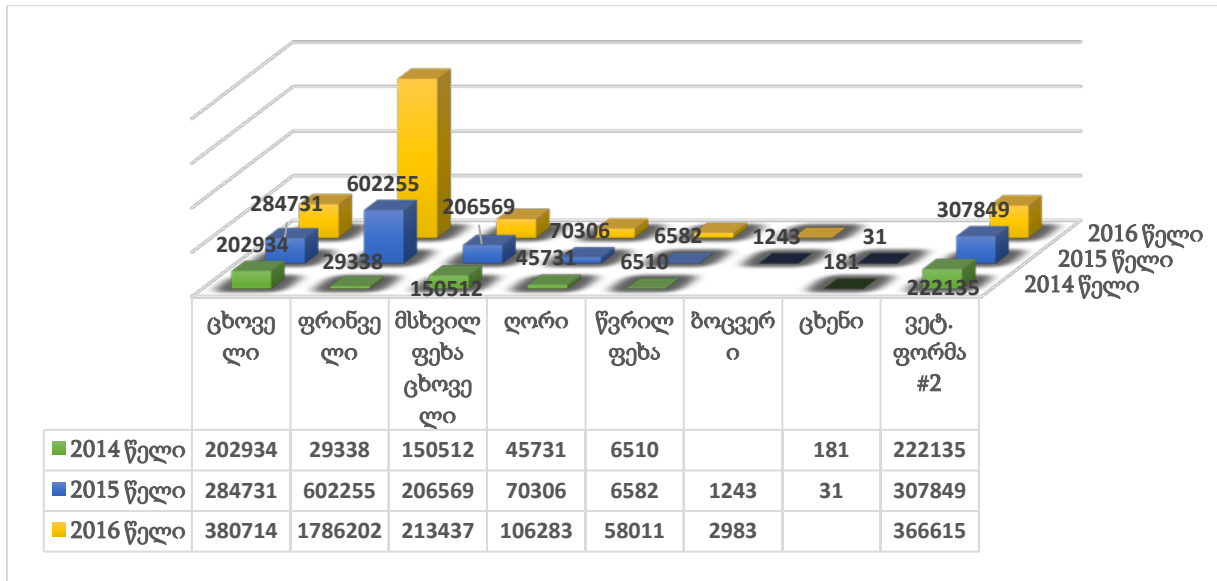

ზედამხედველობა

ზედამხედველობა არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის დროსაც ხორციელდება სურსათის/ცხოველის საკვების ბიზნესოპერატორის საქმიანობაზე დაკვირვება.

2016 წელს, ცხოველთა და ფრინველთა მოქმედ სასაკლაოებში დაიკლა (პირველადი მონაცემებით) **1 786 202 ფრთა** ფრინველი და **380 714 ცხოველი**, მათ შორის: 213 437 მსხვილფეხა, 58 011 წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვი, 106 283 ღორი, 2 983 ბოცვერი. სულ გაიცა 366 615 ცალი ვეტერინარული მოწმობა ფორმა N 2.

ზედამხედველობის სტატისტიკა

გაცემული სერტიფიკატები

2016 წელს გაიცა 371 ვეტერინარული სერტიფიკატი.

საზღვარგარეთ ინსპექტირება

ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული სურსათის (სასურსათო კვერცხი, ფრინველის, ღორის, საქონლის ხორცი) საქართველოში იმპორტის განხორციელებისათვის, სურსათის დეპარტამენტის უფლებამოსილმა პირებმა პროდუქციის დამზადების ადგილზე განახორციელეს 14 სახელმწიფო (ვეტერინარული) კონტროლი შემდეგ ქვეყნებში: თურქეთი, სომხეთი, უკრაინა.

გაწეული კონსულტაციები

უფლებამოსილი პირების მიერ განხორციელდა 235 კონსულტაცია, კერძოდ, 54 გასვლითი და 181 ადგილზე - სურსათის ეროვნულ სააგენტოში.

მიღწეული შედეგები:

2016 წელს ჩატარებული სახელმწიფო კონტროლის შედეგად, გაუმჯობესდა მდგომარეობა სამომხმარებლო ბაზარზე, შედეგად, მომხმარებელი გაცილებით უფრო მეტადაა დაცული, ვიდრე გასულ წლებში. სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიანობას ხელი შეუწყო საკანონმდებლო ცვლილებებმა და ჩატარებულმა ტრენინგებმა, რომლის შედეგადაც ამაღლდა ინსპექტორთა კომპეტენცია და, შესაბამისად, გაიზარდა ინსპექტირების ეფექტიანობა.

ვეტერინარული კეთილსამედობის უზრუნველყოფა

სურსათის ეროვნული სააგენტოს ვეტერინარიის დეპარტამენტი ზრუნავს ქვეყანაში ეპიზოოტიური კეთილსამედობის შენარჩუნებასა და კონტროლზე; ახორციელებს ეპიზოოტიური მდგომარეობის რისკის ანალიზს, ვეტერინარული დანიშნულების პრეპარატების რეგისტრაციას; ადგენს ცხოველებისა და ადამიანების საერთო საშიში მასობრივი, გადამდები დაავადებების გაჩენა-გავრცელების მიზეზებს და იღებს საჭირო ზომებს ამ დაავადებების პრევენციის, პროფილაქტიკის, ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის უზრუნველსაყოფად. ვეტერინარიის დეპარტამენტის უმნიშვნელოვანესი ფუნქციებია ვეტერინარული დანიშნულების პრეპარატების მიმოქცევის კონტროლი, ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციის უზრუნველყოფა და კონტროლი, ბიზნესოპერატორებისთვის ვეტერინარული მომსახურება, ცხოველთა სნეულებების დიაგნოსტიკა, ცხოველთა გადაყვანა-გადარეკვაზე, ბიოლოგიური ნარჩენების შეგროვებაზე, უტილიზაციასა და განადგურებაზე ზედამხედველობა.

2016 წელს ჩატარებული ვაქცინაციები

- თურქულზე ვაქცინირებულია 3 024 257 სული ცხოველი, მათ შორის, 1 492 058

სული მსხვილფეხა და 1 532 199 სული წვრილფეხა პირუტყვი. ვირუსის ცირკულაციისა და ვაქცინაციის წარმატების ხარისხის დადგენის მიზნით, არასტრუქტურულ ცილებზე (NSP) გამოკვლეულია 4 500 ნიმუში, ხოლო სტრუქტურულ ცილებზე (SP) 838 ნიმუში

- **ჯილებზე** ვაქცინირებულია 1 061 751 სული ცხოველი, მათ შორის, 464 769 მსხვილფეხა, 592 172 წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვი და 4810 ცხენი. იძულებით აიცრა 27 000 ცხოველი
- **ცოფის** საწინააღმდეგო ვაქცინაცია ჩაუტარდა 262 208 ძაღლსა და კატას, იძულებით აიცრა 29 170 ცხოველი. ჩატარდა ასევე სერომონიტორინგი - ვაქცინაციის წარმატების ხარისხის დადგენის მიზნით, ქვეყნის მასშტაბით აღებულია 300 ძაღლის სისხლის სინჯი
- **ნოდულარული დერმატიტის** საწინააღმდეგო ვაქცინაცია ხორციელდება არსებული რისკებიდან გამომდინარე. წინასწარი მონაცემებით, ვაქცინირებულია 199 595 მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვი
- **ცხვრისა და თხის ყვავილზე** ვაქცინირებულია/რევაქცინირებულია 748 760 სული წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვი
- **წვრილფეხა პირუტყვის ჭირზე** ვაქცინირებულია/რევაქცინირებულია 1 825 974 ცხოველი. სერომონიტორინგი ჩაუტარდა 1300 წვრილფეხა პირუტყვს
- **ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების** საწინააღმდეგოდ დამუშავდა 21 562 ცხოველი და 5 326 სადგომი
- **ბრუცელოზზე** ვაქცინირებულია 32 567 სული მსხვილფეხა პირუტყვი. გამოკვლევა ჩაუტარდა 190 000 მსხვილფეხა რქოსან პირუტყვს. 2662 სული აღმოჩნდა დადებითად მორეაგირე (1.4%).

გარდა ამისა, სისტემატურად მიმდინარეობდა ცხოველთა დაავადებებზე სხვადასხვა სახის საინფორმაციო კამპანია (ცოფის, ჯილეხის, ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების, ღორის აფრიკული ცხელების შესახებ).

გატარებული ქმედითი ღონისძიებების შედეგად, მინიმუმამდე შემცირდა დაავადებების გავრცელების რისკი და ზოონოზური დაავადების შემთხვევების გამოვლინება ადამიანებში.

2016 წელს, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ლაბორატორიაში სულ გამოკვლეულია 197 473 ნიმუში.

ცხოველების იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია

ცხოველთა ჯანმრთელობის კონტროლის, აღრიცხვიანობის, მიკვლევადობის უზრუნველყოფის, ასევე, ეტიკეტირებისა და გამჭვირვალობის ხელშეწყობის მიზნით, მიმდინარეობს ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია, რაც პირუტყვის ვაქცინაციის თანმდევი პროცესია.

- 2016 წელს იდენტიფიცირებულია 409 164 მსხვილფეხა და 96 159 წვრილფეხა პირუტყვი. ბრუცელოზზე, ვაქცინაციის პარალელურად, მიმდინარეობს მსხვილფეხა საქონლის პასპორტიზაცია. სულ გაცემულია 32 342 პასპორტი. 2015 წლიდან იდენტიფიცირებული პირუტყვის შესახებ მონაცემები აისახება ცხოველთა რეგისტრაციის მონაცემთა ელექტრონულ ბაზაში. 2016 წელს დარეგისტრირდა 762 710 მსხვილფეხა და 46 628 წვრილფეხა საქონელი. დღეისათვის მონაცემთა ელექტრონულ ბაზაში სულ რეგისტრირებულია 1 265 567 სული მსხვილფეხა და წვრილფეხა საქონელი
- წინასწარი შერჩევის პრინციპით განხორციელდა სახელმწიფო კონტროლი - ინსპექტირება მსხვილფეხა და წვრილფეხა საქონლის სადგომებზე საქართველოს მასშტაბით

- მიმდინარეობს ბრუცელოზზე დადებითად მორეაგირე ცხოველების შესაბამისი წესით დადამღვა.

ვეტერინარული პრეპარატების რეგისტრაცია და კონტროლი

- წინასწარი მონაცემებით, 2016 წელს სარეგისტრაციოდ შემოვიდა 283 ვეტერინარული პრეპარატი. რეგისტრაციაში გატარდა 298 ვეტპრეპარატი (ეროვნული და აღიარებითი რეჟიმით, I და II რიგის ცვლილებით და ა.შ).
- ინსპექტირებულია 230 ვეტერინარული სავაჭრო ობიექტი. მათ შორისაა ვეტერინარული აფთიაქი, ვეტკლინიკა, ზოომალაზია, კოსმეტიკური კაბინეტი, საბითუმო სავაჭრო ობიექტი და ვეტპრეპარატების დამამზადებელი საწარმო
- ხარისხის მონიტორინგის მიზნით, ლაბორატორიული კვლევა ჩატარდა ვეტპრეპარატის 200 ნიმუშს. უვარგისად იქნა მიჩნეული საქართველოში წარმოებული 3 პრეპარატი. გამოვლინდა ასევე ვადაგასული პრეპარატის რეალიზაციის ფაქტი.

მიღებული შედეგი: გაიზარდა ქვეყანაში მაღალი ხარისხის პრეპარატების რეგისტრაცია და რეალიზაცია

ვეტერინარულ-სანიტარიული ზედამხედველობა

ცხოველთა ჯანმრთელობასა და სეზონურ გადაადგილებაზე კონტროლის განსახორციელებლად მნიშვნელოვანია მარნეულისა და რუსთავის ბიოუსაფრთხოების პუნქტების ფუნქციონირება, სადაც 2016 წელს ინსექტოაკარიციდული პრეპარატებით დამუშავდა **20 834** სული მსხვილფეხა და **346 946** სული წვრილფეხა პირუტყვი.

ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობის უზრუნველყოფა

ფიტოსანიტარიის დეპარტამენტის ფუნქციას ქვეყანაში საკარანტინო ღონისძიებების განხორციელება, მავნე ორგანიზმების შემოტანისა და გავრცელებისაგან ქვეყნის ტერიტორიის დაცვა.

დეპარტამენტი ზრუნავს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ფიტოსანიტარიულ დიაგნოსტიკაზე, მავნე ორგანიზმების გავრცელების პროგნოზირებასა და მათ

წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების განხორციელებაზე, კარანტინს დაქვემდებარებული პროდუქციის ფიტოსანიტარიული საკარანტინო შემოწმებაზე.

ფიტოსანიტარიის დეპარტამენტი, სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით, ახორციელებს მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის, სატრანსპორტო საშუალებების, საწყობების და ობიექტის გაუსნებოვნების ორგანიზებას, არეგისტრირებს პესტიციდებსა და აგროქიმიკატებს, ახორციელებს ფიტოსანიტარიულ მონიტორინგსა და რისკის ანალიზს, პასუხისმგებელია ფიტოსანიტარიულ და რეექსპორტის ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატის გაცემაზე, ევალუა ბიზნესოპერატორების ფიტოსანიტარიული მომსახურება.

მავნებლების საწინააღმდეგო ღონისძიებები

სურსათის ეროვნული სააგენტო განსაკუთრებით საშიში და საკარანტინო მავნე ორგანიზმების საწინააღმდეგო ღონისძიებებს ყოველწლიურად ახორციელებს.

2016 წელს დამუშავდა:

- იტალიური კალიისა და კუტკალიების წინააღმდეგ - 23 615 ჰექტარი კახეთისა და ქვემო ქართლის რეგიონებში
- არაფარდი პარკხვევიას წინააღმდეგ - 600 ჰა ფართობი სამეგრელოს რეგიონში
- ამერიკული თეთრი პეპლის წინააღმდეგ - 2738,63 ჰა ფართობი სამეგრელოს, გურიის, აჭარის, იმერეთისა და კახეთის რეგიონებში
- ბზის ალურას წინააღმდეგ - 490 ჰა ფართობი სამეგრელოსა და კახეთის რეგიონებში
- ჩატარდა ასევე ტრანსმისიული დაავადებების გადამტანების (კოლო) საწინააღმდეგო ღონისძიებები; დამუშავდა 2670 ჰა ფართობი.

პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სახელმწიფო კონტროლი

ფიტოსანიტარიის დეპარტამენტი სისტემატურად ახორციელებს სარეალიზაციო ქსელში განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ხარისხის სახელმწიფო კონტროლს. 2016 წელს აღებული და ლაბორატორიულად გამოკვლეულია პესტიციდის 226 და აგროქიმიკატის 70 (სულ 296) ნიმუში.

შემოწმდა ასევე პესტიციდების 8 სასაწყობე მეურნეობა და 118 სარეალიზაციო ობიექტი.

შედეგები:

- სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ ჩატარებული ღონისძიებების შედეგად, ამერიკული თეთრი პეპლის გავრცელების ინტენსივობა დასავლეთ საქართველოში მინიმუმამდე შემცირებული; კალიისგან განადგურებას გადაურჩა კახეთისა და ქვემო ქართლის სავარგულები; შავიზღვისპირეთის საკურორტო ზოლსა და კახეთის რეგიონში (ლაგოდეხი, დედოფლისწყარო, სიღნაღი) მნიშვნელოვნად შემცირდა კოლოების გავრცელება.

საკარანტინო და განსაკუთრებით საშიში მავნე ორგანიზმების საწინააღმდეგო ღონისძიებების შედეგად, თავიდან იქნა აცილებული მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ზარალი. დამუშავებულ ფართობებზე შენარჩუნდა მოსავალი და მწვანე საფარი. ადამიანების ჯანმრთელობისა და გარემოს დაცვის მიზნით, ამოქმედდა პრეპარატული ფორმების გადაფასების პროგრამა, რომლის მიხედვითაც რეგისტრაციიდან მოიხსნა 11 პრეპარატი.